

Társadalmi ismeretek

9. évfolyam

Cél

- Rendelkezni a sikeres társadalmi beilleszkedéshez megfelelő ismeretekkel és gyakorlati tapasztalatokkal a szakiskolai készségfejlesztő képzés megkezdéséhez.
- Megfelelni a társadalom elvárásainak, normáinak, és annak, hogy szükségesnek érezze ezek betartását.
- Olyan ismereteket közvetíteni, hogy ne érezze idegennek az őt körülvevő világot, kapcsolatokat tudjon létesíteni, tudjon segítségért folyamodni, konfliktust kezelni.
- Tudjon védekezni a lehetséges veszélyekkel szemben és próbálja elkerülni azokat.
- Célja az általános iskolában elsajátított ismeretekre építve a felnőtt élet mindennapjait átszövő történelmi, állampolgári és lakóhelyi ismeretek elmélyítése, pontosítása

Feladat

- A társadalmi integrációt biztosító ismeretek és gyakorlati tapasztalatok elsajátítása a tantárgy témaköreiben meglévő tartalomnak megfelelően.
- A gyalogos, a kerékpáros és tömegközlekedési lehetőségek és szabályok feltérképezésével a tantárgy segíti az optimális útvonal és a biztonságos lehetőség kiválasztását.

Elvárt teljesítmény

- Személyes adatait ismerje, és használja megfelelően.
- Rendelkezzen általános földrajzi, honismereti, kulturális ismeretekkel.
- Közlekedésben, napi élelmiszervásárlásban szerezzon jártasságot.
- Ismerje a közintézményeket, azok szolgáltatásait, tudjon kihez és hova forduljon segítségért, ismerjen segítségnyújtó szervezeteket.
- Legyen ismerete a biztonságos szexuális életéről.
- A hétköznapi és ünnepek természetét, lelkiségét értse meg, vegye ki részét a feladatokból és az ünneplésből.
- Legyen igénye az egészséges életmódra, a szabadidő eltöltéséhez rendelkezzen megfelelő ismeretekkel és gyakorlattal, ne unatkozzon.

- Igényeinek megfelelő közösségekhez tartozzon, és aktívan vegyen részt a programokban.
- Baráti, munkatársi, párkapcsolataiban viselkedjen megfelelően, legyen közösségi ember.
- A tantárgy tanulása során a tanuló egyre differenciáltabban megismerje az állampolgárságával, személyi okmányaival kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket, a társadalmi együttélésrel kapcsolatos szabályrendszert.

A tantárgy óraszámai

Évfolyamok	9.	10.
Heti óraszám	1	1
Éves óraszám	36	36

A tantárgy témáinak időkerete

Témakör / Évfolyam	9.	10.
1. Személyi adatok. Állampolgári ismeretek	6	6
2. Lakóhelyismeret – Közlekedésre nevelés	11	11
3. Történelmi ismeretek – Társadalmi ünnepek	19	19

9. évfolyam

Cél

- Bővíteni azokat az ismereteket és biztosítani azokat a gyakorlatokat, melyek a társadalomba történő beilleszkedést segítik.
- Tanult képességeinek függvényében felkészülni a felnőtt életre.
- Reális elképzeléseket, vágyakat kialakítani a jövőt illetően, és ezekhez biztosítani a megfelelő tudást, gyakorlati kompetenciát.

Feladat

- A megadott témakörökben egyéni haladás biztosítása.
- Minél több látogatás szervezése szolgáltató- és közintézményekbe.
- Segítő szervezetek meglátogatása.
- Helyzetgyakorlatokban, szituációs játékokban, a viselkedéskultúra és önismeret megtanítása, kialakítása.

Elvárt teljesítmény

- Ismerje és tanulja meg a fontosabb személyi adatokat.
- Kulturált közlekedés és viselkedés.
- Vásárláskor legalább hasznos közreműködés.
- Reális elképzelés jövőbeni életéről, lehetőségeiről.
- Tudjon segítséget kérni.
- Találjon elfoglaltságot magának, és ne unatkozzon.
- Ismerje az ünnepköröket és készüljön, az ünnepekre vegyen részt az ünnepkörök feladataiban.
- Vegye ki részét a környezetében előforduló munkában.

Értékelés: Félévkor és tanév végén szöveges értékeléssel, évente P.A.C.- P.A.C.2 mérőeszközös méréssel.

Tematikai egység	1. Személyi adatok. Állampolgári ismeretek	Órakeret: 6
Előzetes tudás	Személyes dokumentumok fontosságának felismerése és körültekintő használata. Jogok, feladatok, kötelességek tartalma.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Adatait pontosan ismerni. „Felnőttség” felelősségét megélni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat • Megtanulni, és leírni, (lemásolni) nevét, legfontosabb személyi adatait, érteni, hogy a személyes adatok kiadása, és az aláírás felelősséggel jár. • Ismerni a közeli hozzátartozók adatait (nevek, címek, az iskola neve, címe). • Állampolgári jogainak és kötelességeinek néhány területét ismerni. • Az „igazolvány” használatának szabályait ismerni, és betartani. • Törekvés a jog- és kötelesség szerinti életvezetésre. Ismeretek • Személyes adatok, az azonosítás módja, igazolása. • A személyi adatok körének folyamatos, bővítése, gyakorlása. • Nyomtatványok, adatlapok kitöltése személyi adatokkal, aláírással. • Rokonsági fokok megismerése. • Rá vonatkozó törvények, szabályok ismerete, azok betartásának szükségessége. • Állampolgári jogok és kötelességek megismerése, rendszerezése. • Egyszerűbb összefüggések felismerése.	Kommunikáció: olvasás, írás, szókincs bővítés, Médiaismeret non-verbális kommunikáció, Információs eszközök használata: internet tartalmak Erkölcstan: Társadalmi együttélés Osztályfőnöki óra: felkészülés a felnőtt életre

• Mire jogosít a személyi igazolvány (útlevél)? • Önérvényesítés. Jogok és kötelességek ismerete. Tevékenység Hivatalos személyi dokumentumok (születési anyakönyvi kivonat, diákigazolvány, személyi igazolvány, TAJ kártya, adókártya) nézegetése, használatával kapcsolatos ismeretek rendszerezése, használatával kapcsolatos ismeretek. A személyi dokumentumok kiváltása, meghosszabbítása, ezek módja és helye- látogatás az okmányirodában. Szituációs játékok az adatok gyakorlására (személyi dokumentumok használata). Űrlapok kitöltése, aláírás megfelelő nagyságú betűkkel (pl. útlevél igényléséhez stb.). Másolás, írás, adatlapokkal való ismerkedés, memorizálás. Családfa készítése. Az állam funkcióinak számbavétele (önkormányzat, nyugdíj, parlament). Állampolgári jogok és kötelességek számba vétele (választások, adófizetés, törvények, igazságszolgáltatás, rendvédelem, honvédelem). Az állam szerepével kapcsolatos szemelvények, cikkek olvasása, riportok megtekintése, helyszínek meglátogatása (önkormányzat, rendőrség, okmányiroda, posta). Szerepjáték: választás, különböző funkcióra (ki alkalmas rá az osztályban?) A vezető kötelességei, a beosztott feladatai). Rá vonatkozó szabályzatok megismerése (házirend, napirend), a szabályzatok összeállításában aktív részvétel.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	születési anyakönyvi kivonat, személyi igazolvány, személyes adatok, állampolgár, sajátkezü aláírás, családi és utónév, állampolgárság, személyi igazolvány száma, telefonszám, TAJ kártya, rokon – ismerős, családfa, önkormányzat hivatalai, parlament, törvény, különböző szabályzatokkal

	kapcsolatos fogalmak, saját érdek, választó, képviselő, képviselő, tájékozódás, tapasztalatszerzés, próbálkozás, tanács, tanácsadó,
--	---

Tematikai egység	2. Lakóhelyismeret – Közlekedésre nevelés	Órakeret: 11
Előzetes tudás	Figyelmes, körültekintő közlekedés.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Honismeretét fejleszteni, minél több konkrét ismeretet szerezni. Ismerni a közlekedés legfontosabb szabályait. A közlekedéshez szükséges jelzéseket felismerni és figyelembe venni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat - Egyszerűbb térképen tájékozódni kis segítséggel. - A domborzati térkép szín és jelrendszerét érteni. - Megtalálni térképen a lakóhelyét. - Ismerni Budapestet, mint fővárosunkat. - Ismerni lakóhelyét, vagy megye székhelyét Pécsset. - Pécs kulturális emlékei (épületek, múzeumok). - Ismerni az útvonalat és járműveket, amikkel az iskolába jár. - Személyes tárgyait, (poggyászát) számon tartani, és magával vinni az utazáshoz szükséges iratait. - Gondolatait néhány mondatban elmondani. - Betartani a viselkedési normákat. - Érteni a piktogramokat, megismerni a megállót, állomást jelentő táblákat. - Ismerni a közlekedési csomópontok jellemzőit. - A közlekedéséhez szükséges jelzéseket felismerni, és figyelembe venni.	Kommunikáció: szókincsbővítés, olvasás, írás, Számolás-mérés: tájékozódás, Környezet-ismeret: földrajzi ismeretek, élettelen környezet, egészség- megőrzés,

• Megtanulni, és alkalmazni a kerékpáros közlekedés szabályait. Ismeretek • A főváros és lakóhelye nevezetességeinek, földrajzi jellemzőinek, élővilágának megismerése, térképismeret kialakítása, fejlesztése. • Magyarországról tanult földrajzi ismeretek összefoglalása, rendszerezése (felszíni formák, ipari- és mezőgazdasági termelés, nevezetességek, megyék, városok, környező országok, Európai Unió). • A különféle közlekedési eszközökön az utazás feltételeinek megismerése, az utazás megvalósítása segítségével (menetrend, tájékoztató). • Az utazással kapcsolatos piktogramok megismerése. • A közlekedés szereplőinek felelőssége. • A gyalogos közlekedés szabályainak pontos ismerete és betartása. • A járművek vezetéséhez szükséges feltételek ismerete és betartása (jogosítvány, és képzettség nélkül nem vezethet járművet). • Kerékpározás közben kötelező a közlekedési szabályok betartása. Tevékenység Különböző léptékű térképeken tájékozódás, adott helyszín megkeresése, meghatározása a szokásos közlekedési útvonalak áttekintése. Google earth, google maps használata. Idegenforgalmi kiadványok, fotóalbumok, nézegetése, atlasz, feladatlap, tankönyvhasználat. Munka homokasztalon vagy színes gyurmával, terepasztal használata, filmek megtekintése és megvitatása. Tanulmányi kirándulás (a tágabb lakókörnyezet megismerése). Prospektusok, szórólapok, plakátok gyűjtése, tablók készítése. Tankönyvhasználat, feladatlapok kitöltése, utazás különféle járműveken.	Életvitel és gyakorlat: piktogramok, képi információk, Ábrázolás-alakítás: rajzolás, festés, térbeli formák alkotása,
---	---

Látogatás: Néprajzi múzeumba, Természettudományi múzeumba, Zsolnay Negyedbe, Csontváry múzeumba, Vasarely múzeumba, Bányászati múzeumba. Szituációs gyakorlatok. A szabályok biztos ismerete és gyakorlása. Mi a teendő, ha leáll a közlekedés valamilyen okból? Alternatív közlekedési lehetőségek. Kerékpáros közlekedés a „KRESZ” parkban, ill. gyér forgalmú utcán. Képek válogatása, csoportosítása (épületek funkciója, kora szerint). Közlekedés fokozott önállósággal, az utazások megtervezése, a szükséges eszközök, előkészítése, ellenőrzése indulás előtt (igazolvány, pénz, bérlet, lakáskulcs, útravaló). Közlekedési táblák, jelzések ismerete. Helyzetgyakorlatok, filmek megtekintése, a szituációk megbeszélése. Tanulmányi séta. Balesetek megelőzése, szabályok betartása, ill. felelőtlen közlekedés következményeivel kapcsolatos film megtekintése és megbeszélése. Önálló közlekedés adott helyre, adott helyről.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	ország, haza, főváros, nagyváros, lakóhely, domborzati, gazdasági, utca térkép, nevezetesség, turista, idegenforgalom, külföld, belföld, nemzeti büszkeség, Európai Unió (zászló, Himnusz), uniós jogok (munkavállalás, utazás) Közlekedési szabály. Segítség kérése, érvényes jegy, érvényes bérlet, megállók, állomások, pályaudvarok, információ, piktogramok, kicsinyítés, helymeghatározás, tájékozódás, körültekintés, megfontoltság, menetrend, menetidő, késés, útravaló, poggyász, helyjegy, jelzőtábla, KRESZ, kötelező betartani, büntetés, felelőtlen – felelős, közlekedési táblák, tájékoztató táblák felismerése, megnevezése, szabályos – szabálytalan, szabálysértés, büntetés, A kerékpárral, kerékpározással kapcsolatos megnevezések, fogalmak.

Tematikai egység	3. Történelmi ismeretek – Társadalmi ünnepek	Órakeret: 19
Előzetes tudás	Az ünnepek ismétlődése. Régi korok embereinek tisztelete és emléküik ápolása.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Az ünnepek tartalmát és jelentőségét ismerni. A körülötte zajló politikai és társadalmi eseményeket figyelemmel kísérni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat • Tájékozódni a régmúlt, és a jelen eseményeiben. • A tanult történelmi eseményeket és személyeket ismerni. • Ismerni az ünnepek tartalmát és jelentőségét. • Külsőségeiben és tartalmában is képes ünnepelni. • Segítséggel észre venni a környezetében lévő tárgyak, eszközök körében is a változást (számítógép, telefon, háztartási gépek korszerűsödése).	Kommunikáció: olvasás - írás, médiaismeret, Számolás-mérés: tájékozódás időben és térben,
Ismeretek • A tanult történelmi ismeretek felszínen tartása (történelmi korok régmúlttól napjainkig). • Tájékozódás az időszalagon. • A történelmi korokhoz kapcsolható helyszínek, épületek megismerése, az eseményhez kapcsolható személyek, népcsoportok megnevezése. • Piramisok – fáraók - egyiptomi kultúra, Róma – pápaság – kereszténység – templomok, szobrok, képek, ünnepek, • Hősök tere – szobrok, a magyarság híres vezérei, királyai, a kapcsolódó események.	Ének-zene: ünnepekhez, korokhoz kapcsolódó ének, zene, Információs eszközök használata: meghívó, plakát készítése, nyomtatása, anyaggyűjtés a hálózatról,

• Parlament – az országgyűlés tagjainak munkája, választása, az ország működése, törvényhozás). • Közlekedési Múzeumban a közlekedési eszközök fejlődése, változása (esetleg utazás „nosztalgia járművön”). • Múzeum, skanzen meglátogatása (felkészülés a látnivalókról, melyik korban készült pl. épület, milyen munkát végeztek az ott élő emberek, milyen volt a ruházatuk stb.) • Napjainkban lezajló társadalmi események figyelemmel kísérése (választások: képviselők –országgyűlési-, önkormányzati-, európai parlamenti). • Ünnepek csoportosítása. • Szokások, normák. (öltözködés, terítés), történelmi-, naptárismeret). Tevékenység Képválogatás adott eseményekkel kapcsolatban, történelmi személyek felismerése tetteik, tulajdonságaik alapján. Könyvek, feladatlapok használata, IKT feladatok megoldása. Irányított beszélgetés. Történelmi eseményekről, személyekről filmrészletek, filmek, leírások megismerése, a kapcsolódó ismeretek rendszerezése, összefoglalása. Adott korokkal kapcsolatos jelmezek, jellegzetes tárgyak készítése, szerepjáték. Az ipar, közlekedés régi eszközeiről képek, rajzok gyűjtése, tabló készítése. Albumok, szórólapok, képek, internetről gyűjtött anyag. Tanulmányi kirándulás. Néhány országosan ismert vezető nevének, tevékenységének ismerete. Az érintett személyek felismerése, megnevezése. Aktív részvétel ünnepeken (műsor készítése, szerep vállalása, dekoráció készítése, az elkészült műsor, szereplés rögzítése, a felvétel megtekintése és véleményezése, hibák és a jól sikerült részek bírálata).	
---	--

Kulcsfogalmak/ fogalmak	történelem, nemzet, haza, vallás, összetartozás, emlékezet, hagyomány, politikai berendezkedéssel kapcsolatos fogalmak (parlamentáris demokrácia, nemzeti jelképeink), egyházi, nemzeti, állami, családi, társadalmi, ünnepek, történelem, nemzet, haza, vallás, összetartozás, emlékezet, hagyomány, politikai berendezkedéssel kapcsolatos fogalmak: (alkotmány, parlamentáris demokrácia), feltaláló, kísérlet, elavult, egyházi, nemzeti, állami, családi, társadalmi ünnepek,
------------------------------------	--

A fejlesztés várt eredményei a 9. tanév végén	Annak tudatosítása, hogy a személyes adatok kiadása, és az aláírás felelősséggel jár, személyes dokumentumait épségben kell őriznie. Ünnepeink ismerete külsőségeiben és tartalmában, az ünnepi alkalmakra készülés lelkesen és aktívan. A közlekedési és a balesetvédelmi szabályok ismerete, és annak elfogadása, hogy tudás, és engedély nélkül járművet vezetni tilos!
--	---